

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

TUKI SUOMEN ELPYMIS- JA PALAUTUMISSUUNNITELMAN MUKAISIIN ENERGIAINVESTOINTEIHIN

HAKUOHJEET 2021

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Versiohistoria

Version numero	Pvm	Keskeisimmät muutokset
1.0	20.12.2021	Ensimmäinen julkaistu versio.
2.0	8.2.2022	Lisätty kirjaukset alkuperätakuusta, viittaus täytäntöönpanopäätökseen, tukitoimialakoodit, viittaus asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklaan ("ei merkittävää haittaa" -periaate), tarkennettu vaatimuksia koskien päästökauppalainsäädännön piiriin kuuluvia laitoksia

Sisällysluettelo

1 Tukiohjelman tausta.....	1
1.1 Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelma.....	1
1.2 Suhde EU:n valtiontukisääntelyyn.....	1
2 Tuen hakija.....	2
3 Tuettavat hankkeet	3
3.1 Energiainfrastruktuurihankkeet (P1C1I1).....	4
3.2 Energiainvestointihankkeet (P1C1I2, P1C2I1 ja P1C2I2).....	4
4 Tuen myöntämisen edellytykset.....	5
4.1 Tuen myöntämisen yleiset edellytykset	5
4.2 Ei merkittävää haittaa –periaatteen mukaisuuden osoittaminen	6
4.3 Tuen myöntämisen erityiset edellytykset.....	8
5 Tuen enimmäismäärä	9
6 Hyväksyttävät kustannukset.....	10
6.1 Energiainvestointihankkeen hyväksyttävät kustannukset	10
6.1.1 Energiainvestointihankkeen rahoittaminen leasingilla tai osamaksulla taikka toteuttaminen energiatehokkuutta koskevan sopimuksen avulla	11
6.2 Energiainfrastruktuurihankkeen hyväksyttävät kustannukset.....	11
6.2.1 Energiainfrastruktuurihankkeen rahoittaminen leasingilla tai osamaksulla	12
6.3 Hankinnat tuen saajaan etuyhteydessä olevalta taholta	12
7 Tuen hakeminen ja aikataulu	12
7.1 Hakemuksessa vaadittavat tiedot	12
8 Hakemusten käsittely ja tuen myöntäminen	14
9 Tukipäätöksen muuttaminen	14
10 Tuen maksatuksen hakeminen ja maksaminen	14
10.1 Maksatushakemus ja siihen sisällytettävät tiedot ja selvitykset.....	14
10.2 Tuen maksaminen	15
11 Tuensaajan velvollisuudet.....	15

1 Tukiohjelman tausta

1.1 Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelma

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella EU 2021/241 (RRF-asetus) perustetun elpymis- ja palautumistukiväliseen tarkoituksena on tukea jäsenvaltioiden elpymistä Covid-19-kriisistä sekä puuttua Covid-19-kriisin kielteisiin vaikutuksiin ja seurauksiin unionissa. Tukiväliseen tavoitteena on antaa jäsenvaltioille rahoitustukea niiden elpymis- ja palautumissuunnitelmissa esitettyjen uudistusten ja investointien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamiseksi.

Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelma (RRP) on Suomen kansallinen suunnitelma EU:n elpymis- ja palautumistukiväliseen (RRF) rahoituksen hyödyntämiseksi. Suunnitelma on osa Suomen kestävä kasvun ohjelmaa. Euroopan unionin neuvosto on 29.10.2021 antamallaan täytäntöönpanopäätöksellä hyväksynyt Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman.

Tukiohjelman tavoitteena on edistää Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisia energiainvestointi- ja energiainfrastruktuurihankkeita, joilla vähennetään Suomen kasvihuonekaasupäästöjä ja jotka tukevat Suomen hiilineutraalisuustavoitteita. Tavoitteena on myös vähentää uusiutuvan energian ja uuden energiateknologian teknologisia ja taloudellisia riskejä muun muassa vetyhankkeissa ja uuden energiateknologian hankkeissa.

Tukiohjelma toteutetaan ei merkittävää haittaa –periaatteen mukaisesti.

Tuen myöntäminen perustuu valtioneuvoston asetukseen VNA 1112/2021 tuesta Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisille energiainvestoinneille vuosina 2022–2026. Asetus vastaa sisällöltään hyvin pitkälti energiatuen myöntämiseen sovellettavaa voimassa olevaa energiatuki-asetusta (VNA 1098/2017).

Ensimmäisellä hakukierroksella tuetaan suuren kokoluokan energiainvestointeja

Ensimmäinen hakukierros on suunnattu energiainvestointi- ja energiainfrastruktuurihankkeisiin, joiden hyväksyttävät kustannukset ylittävät 5 miljoonaa euroa.

Ensimmäisellä hakukierroksella käsitellään vain sellaisia hankkeita koskevat hakemukset, joissa hyväksyttävät kustannukset ylittävät 5 miljoonaa euroa.

Ensimmäisen hakukierroksen tukipäätökset tekee työ- ja elinkeinoministeriö.

1.2 Suhde EU:n valtioneuvoston päätöksiin

Tukiohjelman mukainen tuki on valtiontukea, johon sovelletaan EU:n valtioneuvoston päätöksiä. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen mukaan valtiontuet ovat lähtökohtaisesti kiellettyjä. Sopimuksessa on kuitenkin määritelty poikkeukset, joiden nojalla tukitoimenpiteet voidaan hyväksyä.

Pääsääntöisesti tuen soveltuvuus sisämarkkinoille perustuu kulloinkin voimassa olevaan ryhmäpoikkeusasetukseen¹. Tällöin tukiohjelmaa ei tarvitse erikseen hyväksyttää komissiolla. Tuen

¹ Komission asetusta (EU) N:o 651/2014, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2014, tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti

myöntäminen edellyttää, että ryhmäpoikkeusasetuksessa säädettyjä tuen myöntämisen edellytyksiä ja tukimuotoa koskevia erityisiä edellytyksiä noudatetaan².

Tilanteissa, joissa ryhmäpoikkeusasetusta ei voida soveltaa, komissiolta on saatava etukäteishyväksyntä yksittäisen tuen soveltuvuudesta sisämarkkinoille. Tuki voidaan tällöin kuitenkin myöntää ehdollisena, kunnes komissio on hyväksynyt sen soveltuvaksi sisämarkkinoille.

Yksittäisen tuen myöntäminen edellyttää komission hyväksyntää kahdessa tilanteessa; 1) jos tuki ylittää ryhmäpoikkeusasetuksessa säädetyn kyseistä tukimuotoa koskevan ilmoituskynnysarvon³, tai 2) jos tuki ei kuulu ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalaan tai siinä säädetty tuen myöntämisen edellytykset tai tukimuotoa koskevat erityiset edellytykset eivät täyty⁴.

Komissio arvioisi yksittäisen tuen soveltuvuuden sisämarkkinoille soveltaen vuoden 2022 alusta voimaan tulevaa komission tiedonantoa ”Suuntaviivat valtiontuesta ilmaston- ja ympäristönsuojelulle sekä energia-alalle”.

Sähkön energiainfrastruktuurihankkeiden osalta tukea voidaan myöntää ainoastaan kantaverkonhaltijalle tai jakeluverkonhaltijalle. Näiden hankkeiden osalta ennakoilmoitusta komissiolle ei lähtökohtaisesti vaadita, sillä kyseisiin investointeihin ei sovelleta EU:n valtiontukisäännöksiä⁵.

Investointituen myöntämiseen ja maksamiseen liittyvän Euroopan unionin lainsäädännön noudattamisesta säädetään lisäksi valtionavustuslaissa. Sen mukaan valtionavustus ei saa yhdessä muiden julkisten tukien kanssa ylittää EU:n tai Suomen lainsäädännössä säädettyä valtionavustuksen tai muun julkisen tuen enimmäismäärää. Lisäksi valtionapuviranomainen voi päätöksellään määrätä valtionavustuksen maksamisen keskeyttäväksi, jos EU:n lainsäädännössä edellytetään maksamisen keskeyttämistä. Valtionapuviranomainen voi myös päätöksellään määrätä valtionavustuksen maksamisen lopetettavaksi sekä jo maksetun valtionavustuksen takaisin perittäväksi, jos EU:n lainsäädännössä sitä edellytetään.

2 Tuen hakija

Tukea voidaan myöntää yrityksille ja muille yhteisöille, kuten kunnille. Jos kyse on sähkön energiainfrastruktuurihankkeesta, tukea voidaan kuitenkin myöntää ainoastaan kantaverkonhaltijalle tai jakeluverkonhaltijalle.

² Tuen myöntämisessä on noudatettava ryhmäpoikkeusasetuksen yhteisiä säännöksiä koskevaa I lukua ja valvontaa koskevaa II lukua sekä ympäristönsuojeluun myönnettyä tukea koskevia III luvun 7 jakson säännöksistä joko 38 artiklaa (Investointituki energiatehokkuustoimenpiteisiin), 41 artiklaa (Investointituki uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian käytön edistämiseen), 46 artiklaa (Investointituki energiatehokkaaseen kaukolämmitykseen ja -jäähdytykseen) tai 48 artiklaa (Investointituki energiainfrastruktuurille).

³ Ilmoituskynnysarvoista säädetään voimassa olevan ryhmäpoikkeusasetuksen 1 luvun 4 artiklassa. Energiainvestointihankkeen ilmoituskynnysarvo on pääsääntöisesti 15 miljoonaa euroa yritystä ja investointihanketta kohden asetuksessa erikseen määritellyjä poikkeuksia lukuun ottamatta (4 artikla s kohta). Energiainfrastruktuurihankkeiden osalta kyseinen ilmoituskynnysarvo on 50 miljoonaa euroa yritystä ja investointihanketta kohden. Jos tukea haetaan kaukolämmön tai kaukojäähdytyksen jakeluverkolle, kyseinen raja on kuitenkin 20 miljoonaa euroa yritystä ja investointihanketta kohden. Jos tukea myönnetään sellaiselle hankkeelle, johon kohdistuu useampi kuin yksi ilmoituskynnysarvo, sovelletaan alhaisinta ilmoituskynnysarvoa.

⁴ Esimerkiksi jos tuki kohdistuisi jakeluvelvoitelain soveltamisalaan kuuluvan uusiutuvan polttoaineen tuotannon tai käytön edistämiseen liittyvään investointiin, tulisi se voimassa olevan ryhmäpoikkeusasetuksen mukaan notifioida komissiolle.

⁵ Komission antama asiakirja infrastructure analytical grid for energy infrastructure. Valtionapuviranomainen voi kuitenkin tapauskohtaisesti edellyttää hankkeen notifiointia tai muuta valtiontukisääntelyn mukaisuuteen liittyvää syvällisempää arviointia.

Tukea ei kuitenkaan myönnetä:

- 1) organisaatiolle, jonka toiminta rahoitetaan valtion talousarviosta;
- 2) valtion talousarviosta annetussa laissa (423/1988) tarkoitettuun taloushallinto-organisaatioon kuuluvalla virastolla, laitoksella tai muulla toimielimellä;
- 3) sellaiselle perustamishankkeen toteuttajalle, joka saa perustamishankkeeseen valtionosuutta;
- 4) asunto-osakeyhtiölle, asuinkiinteistölle tai maatilalle, taikka niiden yhteyteen toteutettavalle hankkeelle, lukuun ottamatta sellaista maatalan yhteydessä toteutettavaa hanketta, jossa tuotettava energia käytetään maatalouden tuotantotoiminnan ulkopuolella;
- 5) Euroopan unionin valtiontukisääntelyssä tarkoitettulle vaikeuksissa olevalle yritykselle (rajoitus perustuu voimassa olevaan ryhmäpoikkeusasetukseen);
- 6) yhteisölle, joka on joutunut ulosottotoimenpiteen kohteeksi, selvitystilaan, konkurssiin tai yrityksen saneerauksesta annetussa laissa (47/1993) tarkoitettuun saneerausmenettelyyn. Tällaisella yrityksellä ei voida katsoa olevan edellytyksiä toteuttaa hanketta. Tukea ei myöskään myönnetä yhteisölle, joka ei ole noudattanut eräiden valtion tukea koskevien Euroopan unionin säännösten soveltamisesta annetun lain (300/2001) 1 §:ssä tarkoitettua tuen takaisinperintäpäätöstä.

Jos infrastruktuurihanke kohdistuu sähkön siirtoon ja jakeluun ja näihin liittyviin älykkäisiin ratkaisuihin, joilla liitetään uusiutuvaa energiaa kantaverkkoon ja otetaan uusia innovatiivisia teknologioita käyttöön jakeluverkossa, tukea voidaan myöntää ainoastaan kantaverkonhaltijalle tai jakeluverkonhaltijalle.

3 Tuettavat hankkeet

Tukiohjelma perustuu Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmaan ja se on kohdistettu seuraaviin Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman pilari 1:n mukaisiin investointeihin, joiden on valmistuttava viimeistään 30 kesäkuuta 2026:

- 1) Energiainfrastruktuuri-investoinnit (P1C1I1)
- 2) Investoinnit uuteen energiateknologiaan (P1C1I2)
- 3) Vähähiilinen vety sekä hiilidioksidin talteenotto ja hyödyntäminen (P1C2I1)
- 4) Teollisuuden prosessien suora sähköistäminen ja vähähiilistäminen (P1C2I2)

Tukea voidaan myöntää myös sellaiselle hankkeelle, joka sisältää useita 1-4 kohdissa tarkoitettuja hankemuotoja. Tällöin tuen hakijalta edellytetään kustannusten erittelyä eri hankemuodoittain.

Yleisedellytyksenä tuen saamiselle kaikissa kategorioissa on hankkeen valmistuminen viimeistään 30 kesäkuuta 2026. Määräaika on sitova. Tukea voidaan myöntää ainoastaan hankkeille, jotka noudattavat ei merkittävää haittaa -periaatetta, ja jotka sijaitsevat Suomessa tai Suomen aluevesillä.

Tämä haku ei koske Euroopan yhteistä etua koskevia tärkeitä vetyhankkeita (IPCEI), johon liittyviä hakuja järjestetään erikseen.

3.1 Energiainfrastruktuurihankkeet (P1C1I1)

Energiainfrastruktuurihankkeen (P1C1I1)⁶ tulee kohdistua:

- 1) sähkön siirtoon ja jakeluun ja näihin liittyviin sähkön kantaverkonhaltijan ja jakeluverkonhaltijoiden toteuttamiin älykkäisiin ratkaisuihin, joilla liitetään uusiutuvaa energiaa kantaverkkoon ja otetaan uusia innovatiivisia teknologioita käyttöön jakeluverkossa

Näiden investointien osalta tuki on kohdistettu kanta- ja jakeluverkonhaltijoille. Tämän kohdan nojalla tuetaan esimerkiksi sellaisia älykkäitä ratkaisuja, jotka liittyvät tuulivoiman liittämiseen kantaverkkoon.

- 2) hukkalämmön, hukkakylmän ja uusiutuvan energian hyödyntämiseen ja siirtoon kaukolämmitysjärjestelmiin ja näihin liittyviin älykkäisiin ratkaisuihin

Tuen kohteena ovat investoinnit energijärjestelmien integroimiseksi sekä ylijäämä- ja hukkalämmön ja uusiutuvan energian tuottamiseksi, siirtämiseksi ja hyödyntämiseksi kaukolämpöverkoissa. Tuki voi kohdistua näihin liittyviin älykkäisiin ratkaisuihin.

- 3) vähähiilisen kaasun siirtoon ja jakeluun sekä näihin liittyviin älykkäisiin ratkaisuihin.

Vähähiilisellä kaasulla tarkoitetaan vähähiilistä vetyä, biokaasua tai kestävyyslain 4 §:n 16 kohdassa tarkoitettuja kaasumaisia polttoaineita. Tukieloisia hankkeita ovat siirto- ja jakeluinfrastruktuuriin liittyvät hankkeet. Tukea ei voi kohdistaa ajoneuvoihin.

3.2 Energiainvestointihankkeet (P1C1I2, P1C2I1 ja P1C2I2)

Energiainvestointihankkeen tulee kohdistua:

- 1) uuden energiateknologian käyttöönottoon (P1C1I2)⁷

Tämän kohdan nojalla tuetaan demonstraatiovaiheessa olevien laajamittaisten hankkeiden toteuttamista painottaen uutuusarvoa ja toteutettavuutta ja keskittyen erityisesti seuraaviin kokonaisuuksiin:

- i) merituulivoiman tuotanto,
- ii) liikenteen uusiutuvat polttoaineet (sähköpolttoaineet ja biopolttoaineet),
- iii) polttoon perustumaton lämmön tuotanto, kuten geoenergia, jolla korvataan hiilen käyttöä ja

⁶ Tukitoimiala 033 [Älykkäät energijärjestelmät (myös älykkäät verkot ja tieto- ja viestintätekniiset järjestelmät) ja niihin liittyvä varastointi], jolla on 100 prosentin ilmastokerroin (elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12.2.2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241 liitteen VI mukaisesti).

⁷ Tukitoimialat:

- 028 (Uusiutuvat energialähteet: tuulivoima);
- 029 (Uusiutuvat energialähteet: aurinkovoima);
- 030bis (030 a) (Uusiutuvat energialähteet: biomassa, jonka avulla voidaan saavuttaa merkittävät kasvihuonekaasupäästöjen vähennykset);
- 032 [Muut uusiutuvat energialähteet (myös geoterminen energia)];
- 034bis0 (034 a 0) (Korkea-työsuhteinen yhteistuotanto, tehokas kaukolämmitys ja -jäähdytys, jonka elinkaaripäästöt ovat alhaiset);

joilla on 100 prosentin ilmastokerroin (elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12.2.2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241 liitteen VI mukaisesti).

iv) muut uusiutuvan energian hankkeet, kuten suuret liikennebiokaasun hankkeet, joissa hyödynnetään vähän käytettyjä syötteitä, laajamittaiset aurinkoenergiահankkeet sekä energian varastointia edistävät hankkeet.

2) vähähiilisen vedyn tuotantoon tai varastointiin taikka hiilidioksidin talteenottoon tai hyödyntämiseen (P1C2I1)⁸

Tuella rahoitetaan vähähiilisen vedyn tuotanto- ja varastointitekniologioita. Vähähiilisellä vedyllä tarkoitetaan muusta kuin fossiilisesta aineesta valmistettua vetyä, kuten vedestä sähköä hyödyntäen tai tuotantoprosessien sivutuotteena valmistettua vetyä. Tukea ei myönnetä vedyn tuotantoon maakaasusta.

Hiilidioksidin talteenottoon ja hyödyntämiseen liittyviin hankkeisiin sisältyvät muun muassa hankkeet, jotka kohdistuvat hiilidioksidin varastointiin.

Tämä haku ei koske Euroopan yhteistä etua koskevia tärkeitä vetyhankkeita (IPCEI), johon liittyviä hakuja järjestetään erikseen.

3) teollisuuden energiaprosessien suoraan sähköistämiseen tai vähähiilistämiseen (P1C2I2)⁹

Hankkeilla edistetään suoraa sähköistämistä ja vähähiilisiä teollisuusprosesseja hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi teollisuudessa. Tuella rahoitetaan lämmönkulutusta ja prosesseja sähköistäviä hankkeita, joiden tavoitteena on energiatehokkuuden parantaminen. Tuella rahoitetaan myös lämpöpumpputeknologiaan ja hukkalämmön hyödyntämiseen liittyviä hankkeita sekä eri teknologioita yhdisteleviä niin sanottuja hybridiratkaisuja.

4 Tuen myöntämisen edellytykset

4.1 Tuen myöntämisen yleiset edellytykset

Tukea voidaan myöntää ainoastaan hankkeelle tai hankkeen osalle, joka ei käynnistyisi ilman tukea. Kun kyse on uudesta teknologiasta, tukea on mahdollista myöntää, jos tuella saadaan aikaan investointi uuteen teknologiaan.

Hanketta tai tuella rahoitettavaa rajattua osuutta hankkeesta ei saa aloittaa ennen tuen hakemista. Hankkeen aloittamiseksi katsotaan sellaisen sitovan investointipäätöksen tai päälaitetilauksen tekeminen, rakentamistyön aloittamista koskevan päätöksen tekeminen tai muu vastaava sitoumus, jonka jälkeen hankkeen peruuttaminen ei enää ilman merkittävää taloudellista menetystä ole mahdollista.

Tukea voidaan myöntää hankkeeseen sisältyvän uuden teknologian toteuttamiseen, energiatehokkuustoimenpiteelle tai muutoin rajatusti, jos kyseessä olevaa tuella rahoitettavaa rajattua osuutta hankkeesta ei ole käynnistetty edellä kuvatulla tavalla, vaikka hanke on muutoin käynnistetty.

⁸ Tukitoimiala 032 [Muut uusiutuvat energialähteet (myös geoterminen energia)], jolla on 100 prosentin ilmastokerroin (elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12.2.2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241 liitteen VI mukaisesti).

⁹ Tukitoimiala 024ter (024 b) (Energiatehokkuus ja esittelyhankkeet pk-yrityksissä tai suurissa yrityksissä ja tukitoimenpiteet energiatehokkuuskriteerien mukaisesti), jolla on 100 prosentin ilmastokerroin (elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12.2.2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241 liitteen VI mukaisesti).

Koska investoinneille on asetettu sitova määräaika valmistua viimeistään 30.6.2026, tuen hakijoilla saattaa olla tarve tehdä valmistelevia töitä, kuten maatöitä, jo ennen päätöstä tuen myöntämisestä. Tuen hakijat tekevät tällaiset valmistelevat toimet omalla riskillään. Hankkeen aloittamisen hakemuksen jättämisen jälkeen katsotaan kuitenkin täyttävän EU:n valtioneuvoston päätöksen mukaiset käynnistävän vaikutuksen periaatteet.

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että tuen saaja rahoittaa hankkeesta vähintään 25 prosenttia sellaisella rahoituksella, johon ei liity julkista tukea¹⁰.

4.2 Ei merkittävää haittaa –periaatteen mukaisuuden osoittaminen

Jokaisen Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesta tukiohjelmasta rahoitettavan hankkeen on oltava ei merkittävää haittaa-periaatteen mukainen. Suunnitelma on osa Suomen kestävä kasvun ohjelmaa.

Tuen hakijan on osoitettava noudattavansa asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitettua "ei merkittävää haittaa" -periaatetta. Kyseisen periaatteen noudattaminen on edellytys hankkeen tukikelpoisuudelle. Tuen hakijalta voidaan edellyttää kolmannen osapuolen arviota periaatteen täyttymisestä hankkeessa.

Hankkeen ei merkittävää haittaa -periaatteen mukaisuus tulee osoittaa kolmella tavalla:

- 1) Hankkeen on täytettävä ei merkittävää haittaa -periaatteen teknisen ohjeistuksen 2021/C 58/01 mukaiset valinta- ja kelpoisuusehdot. Hakijan tulee laatia kaksipuolainen arviointi kuuden ympäristötavoitteen osalta.
- 2) Hanke ei saa olla poissulkemisluekseton mukainen hanke.
- 3) Hanke tulee toteuttaa kansallisen ja EU:n ympäristölainsäädännön mukaisesti.

Kaksivaiheinen arvio on tehtävissä Business Finlandin sähköisessä asiointipalvelussa. Lisätietoja erityisesti poissulkemisluekseton mukaisuudesta sekä kansallisen ja EU:n ympäristölainsäädännön mukaisuudesta voi antaa myös RRF-tukihakemuslomakkeessa, joka toimitetaan asiointipalveluun liitteenä.

Kaksivaiheinen arvio teknisen ohjeistuksen mukaisesti

Tuen hakijan on esitettävä arvio ympäristövaikutuksen merkittävydestä, ja jos ympäristövaikutus on merkittävä, yksityiskohtainen arvio siitä, aiheuttaako hanke merkittävää haittaa. Hanke ei saa aiheuttaa merkittävää haittaa millekään kuudesta ympäristötavoitteesta.

Hanke aiheuttaa merkittävää haittaa

- 1) ilmastonmuutoksen hillinnälle,
- jos kyseinen toiminta aiheuttaa merkittäviä kasvihuonekaasupäästöjä;
- 2) ilmastonmuutokseen sopeutumiselle,
- jos kyseinen toiminta lisää nykyisen ilmaston ja odotettavissa olevan tulevan ilmaston haitallista vaikutusta kyseiseen toimintaan tai ihmisiin, luontoon tai omaisuuteen;
- 3) vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestäväälle käytölle ja suojelulle, jos kyseinen toiminta heikentää

¹⁰ Tätä edellytystä ei sovelleta kunnan tai sen pääosin omistaman yhteisön hankkeeseen siltä osin kuin kyse on kunnan myöntämästä rahoituksesta.

- vesimuodostumien hyvää tilaa tai hyvää ekologista potentiaalia, mukaan lukien pintavedet ja pohjavedet; tai
 - merivesien osalta ympäristön hyvää tilaa;
- 4) kiertotaloudelle, mukaan lukien jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys, jos
 - kyseinen toiminta aiheuttaa huomattavaa tehottomuutta materiaalien käytössä tai luonnonvarojen kuten uusiutumattomien energialähteiden, raaka-aineiden, veden ja maan suorassa tai epäsuorassa käytössä tuotteiden elinkaaren yhdessä tai useammassa vaiheessa, myös tuotteiden kestävyys, korjattavuus, päivitetävyys, uudelleenkäytettävyys tai kierrätettävyys osalta;
 - kyseinen toiminta lisää merkittävästi jätteen syntymistä, polttamista tai hävittämistä, luokun ottamatta kierrätykseen kelpaamattoman vaarallisen jätteen polttamista; tai
 - jätteen pitkäaikainen loppusijoitus voi aiheuttaa merkittävää ja pitkäaikaista haittaa ympäristölle;
 - 5) ympäristön pilaantumisen ehkäisemiselle ja vähentämiselle,
 - jos toiminta lisää merkittävästi ilmaan, veteen tai maaperään kohdistuvia epäpuhtauspäästöjä verrattuna tilanteeseen ennen toiminnan aloittamista; tai
 - 6) biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelulle ja ennallistamiselle, jos kyseinen toiminta
 - merkittävästi heikentää ekosysteemien hyvää tilaa ja sietokykyä; tai
 - heikentää luontotyyppien ja lajien suojelutilannetta, mukaan lukien unionin edun kannalta merkittävät luontotyypit ja lajit.

Esimerkkejä arvioinnista löytyy komission teknisistä ohjeista¹¹ liitteestä IV:

[Tekniset ohjeet ”ei merkittävää haittaa” –periaatteen soveltamiseksi elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen mukaisesti \(2021/C 58/01\)](#)

sekä Suomen kestävä kasvun ohjelman osana valmistellusta arviosta liitteessä 3, sivuilla 430-435 ja 438-442:

[Suomen kestävä kasvun ohjelma: Elpymis- ja palautumissuunnitelma](#)

Poissulkemislueuettelon mukaisuus

Hanke ei saa sisältää poissulkemislueuettelon mukaisia toimintoja. Hakijan tulee antaa riittävät tiedot, joiden avulla voidaan varmistua, ettei hanke ole poissulkemislueuettelon mukainen hanke.

Alla on esitetty Euroopan unionin neuvoston täytäntöönpanopäätöksen¹² liitteeseen perustuvan poissulkemislueuettelon sisältö. Suomen kestävä kasvun ohjelman tavoitteet, toimenpiteiden kuvaukset ja ei merkittävää haittaa -periaatteen mukaisuuden arvio ohjelman liitteessä 3 rajaavat hanke-tyyppejä osittain tiukemmin kuin alla kuvattu poissulkemislueuettelon sisältö.

Poissulkemislueuettelon mukaan tukea ei voida myöntää:

- 1) fossiilisiin polttoaineisiin liittyviin toimintoihin, mukaan lukien tuotantoketjun loppupään käyttö.
 - a. Poikkeuksena tukea voidaan kuitenkin myöntää sellaiselle maakaasua käyttävälle toiminnolle, joka koskee sähkön tai lämmön tuotantoa tai siihen liittyvään maakaas-

¹¹ Komission tiedonanto (2021/C 58/01)

¹² Täytäntöönpanopäätöksellä on hyväksytty Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelma.

sun siirto- ja jakeluinfrastruktureihin liittyvään toimintoon. Tuen myöntäminen edellyttää kuitenkin tällöin myös sitä, että kyseiset toiminnot täyttävät komission teknisten ohjeiden liitteessä III esitetyt erityisehdot.

- 2) Euroopan unionin päästökauppajärjestelmän mukaisiin toimintoihin, joiden ennakoitua kasvihuonekaasupäästöt eivät alita asiaankuuluvia vertailuarvoja. Päästökauppajärjestelmän soveltamisalaan kuuluville toiminnoille laaditut vertailuarvot päästöoikeuksien jakamiseksi maksutta määräytyvät [komission täytäntöönpanoasetuksen \(EU\) 2021/447](#) mukaisesti.
 - a. Poikkeuksena tukea voitaisiin myöntää toiminnolle, jolla saavutettavat ennakoitua kasvihuonekaasupäästöt eivät merkittävästi alita asianomaisia vertailuarvoja, jos tuen hakija antaisi hyväksyttävän selvityksen syistä, joiden vuoksi tämä ei ole mahdollista. Tuen hakijalta voidaan edellyttää kolmannen osapuolen arviota edellä mainitusta.

Tukea ei voida myöntää hankkeisiin, joissa ennakoitua päästöt ylittävät asiaankuuluvat vertailuarvot.

- 3) kaatopaikkoihin, jätteenpolttolaitoksiin ja mekaanisiin biologisiin käsittelylaitoksiin liittyviin toimintoihin.
 - a. Poikkeuksena tukea voidaan myöntää yksinomaan kierrätettäväksi kelpaamatonta vaarallista jätettä käsitteleviin jätteenpolttolaitoksiin liittyviin toimintoihin ja olemassa oleviin jätteenpolttolaitoksiin liittyviin toimintoihin. Kyseisten toimintojen tarkoituksena tulee olla energiatehokkuuden lisääminen, jätekaasujen talteenotto varastointia tai käyttöä varten, taikka materiaalien talteenotto jätteenpolttolaitoksen tuhka.

Tukea voidaan lisäksi myöntää toimintoihin olemassa olevissa mekaanisissa biologisissa käsittelylaitoksissa, jos kyseisillä toiminnoilla lisätään laitoksen energiatehokkuutta tai asennetaan jälkikäteen kierrätysjärjestelmä eroteltujen jätteiden kierrätykseen biojätteen kompostoitumiseksi tai anaerobiseksi mädätykseksi.

Tuen myöntäminen edellyttää tällöin lisäksi, että kyseiset toiminnot eivät lisää laitoksen jätteenkäsittelykapasiteettia tai pidennä sen käyttöikää. Tuenhakijan on osoitettava kappaleessa mainittujen poikkeuksellisten edellytysten täyttyminen laitostasolla. Tuen hakijalta voidaan edellyttää kolmannen osapuolen arviota edellytysten täyttymisestä.

- 4) toimintaan, jossa jätteen pitkäaikainen loppusijoitus voi aiheuttaa haittaa ympäristölle.

Ympäristölainsäädännön mukaisuus

Hakijan tulee vakuuttaa, että hanke on EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön mukainen. Tuen hakijalta voidaan edellyttää tietoja ympäristövaikutuksiin liittyvistä luvista ja näiden käsittelytilanteesta.

4.3 Tuen myöntämisen erityiset edellytykset

Tuen myöntämiselle tietyille investoinneille on asetettu lisäedellytyksiä:

- Tukea ei voida myöntää sellaiselle energiatehokkuustoimenpiteelle, jonka tarkoituksena on ainoastaan varmistaa, että tuen saaja noudattaa jo hyväksytyjä Euroopan unionin normeja, vaikka ne eivät olisi vielä voimassa.

Lisäedellytykset RRF-asetuksen liitteen 6 perusteella ovat seuraavat:

- Uusiutuvien polttoaineiden tuotantoa tai käyttöä koskevassa energiainvestointihankkeessa tuen myöntämisen edellytyksenä on, että investoinnin tarkoituksena on tuottaa kestävyyslain nojalla kestävyyskriteerien mukaisiksi osoitettuja uusiutuvia polttoaineita.¹³
- Sähkön tai lämmitysenergian taikka jäähdytysenergian tuotantoa biomassapolttoaineista koskevassa energiainvestointihankkeessa tuen myöntämisen edellytyksenä on, että investoinnin tarkoituksena on käyttää kestävyyslain nojalla kestävyyskriteerien mukaisiksi osoitettuja biomassapolttoaineita. Lisäksi tuettavan laitoksen elinkaaren aikaisten kasvihuonekaasupäästöjen tulee olla vähintään 80 prosenttia pienemmät kuin korvaavan fossiilisen polttoaineen kasvihuonekaasupäästöt.¹⁴
- Biopolttoaineiden tai biokaasun tuotantoa tai käyttöä koskevassa energiainvestointihankkeissa ei tule käyttää raaka-aineena jakeluvuolovelain 2 §:n 1 momentin 14 kohdassa tarkoitettuja ravinto- ja rehukasveja¹⁵. Kyseisen lainkohdan mukaan ravinto- ja rehukasveilla tarkoitetaan paljon tärkkelystä sisältäviä viljelykasveja sekä sellaisia sokeri- tai öljykasveja, joita tuotetaan maatalousmaalla pääviljelykasvina, ei kuitenkaan tähteitä, jätteitä, lignoselluloosaa eikä sellaista väliaikaista kasvustoa, jonka käyttö ei lisää viljelymaan tarvetta.
- Kun kyseessä on tehokasta kaukolämmitystä tai -jäähdytystä koskeva hanke, tulee hankkeen koskea joko hukkalämpöä tai hukkakylmää taikka tulee hankkeella saavuttaa elinkaarenaikaiset kasvihuonekaasupäästöt, jotka ovat alle 100 grammaa hiilidioksidiekvivalenttia per kilowattitunti. Hanke voi olla myös kehittynyt pilotijärjestelmä tai sen tulee johtaa alhaisempiin lämpötilaolosuhteisiin kaukolämmitys- ja jäähdytysjärjestelmässä.¹⁶
- Teollisuuden sähköistämistä koskevassa hankkeessa tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hankkeessa saavutetaan keskimäärin vähintään 30 prosentin vähennys suorissa ja epäsuorissa kasvihuonekaasupäästöissä verrattuna aikaisempiin päästöihin.¹⁷

5 Tuen enimmäismäärä

Tuen myöntäminen ja yksittäisen myönnettävän tuen tuki-intensiteetti perustuvat aina tapauskohtaiseen harkintaan.

Tuen osuus hyväksyttävistä kustannuksista voi olla:

- energiainfrastruktuurihankkeessa (P1C111):
 - hankkeessa, joka kohdistuu hukkalämmön, hukkakylmän ja uusiutuvan energian hyödyntämiseen ja siirtoon kaukolämmitysjärjestelmiin ja näihin liittyviin älykkäisiin ratkaisuihin, enintään 45 %
 - hankkeessa, joka kohdistuu sähkön siirtoon ja jakeluun ja näihin liittyviin sähkön kantaverkonhaltijan ja jakeluverkon-haltijoiden toteuttamiin älykkäisiin ratkaisuihin, joilla liitetään uusiutuvaa energiaa kantaverkkoon ja otetaan uusia innovatiivisia teknologioita käyttöön jakeluverkossa, enintään 50 %

¹³ RRF-asetuksen liite VI, tukitoimialan 030 a alaviite 8

¹⁴ RRF-asetuksen liite VI, tukitoimialan 030 a alaviite 8

¹⁵ RRF-asetuksen liite VI, tukitoimialan 030 a alaviite 8

¹⁶ RRF-asetuksen liite VI, tukitoimialan 034 a 0 alaviite 9

¹⁷ RRF-asetuksen liite VI, tukitoimialan 024 b alaviite 3

- hankkeessa, joka kohdistuu vähähiilisen kaasun siirtoon ja jakeluun sekä näihin liittyviin älykkäisiin ratkaisuihin, enintään 50 %
- energiainvestointihankkeessa (P1C1I2, P1C2I1 ja P1C2I2) enintään 45 %
 - Jos kyse on energiatehokkuustoimenpiteestä, tuen osuus hyväksyttävistä kustannuksista on kuitenkin enintään 30 %

6 Hyväksyttävät kustannukset

Yksittäisessä tuen myöntämistä koskevassa päätöksessä ratkaistaan aina tapauskohtaisesti, miltä osin kustannukset hyväksytään. Harkintavaltaa ohjaavat hallintolaista ilmenevät yleiset hallinto-oi-keudelliset periaatteet.

6.1 Energiainvestointihankkeen hyväksyttävät kustannukset

Energiainvestointihankkeessa voidaan hyväksyä seuraavat määrältään kohtuulliset kustannukset:

- 1) koneiden ja laitteiden hankinnasta ja asennuksesta aiheutuvat kustannukset;
- 2) rakennusten kustannukset;
- 3) rakennusteknisistä töistä, rakennustöiden valvonnasta, verkonhaltijan veloittamasta sähkön tai vähähiilisen kaasun tuotantoon kohdistuvasta liittymismaksusta ja rakennettavan kauko-
lämpölaitoksen kaukolämpöverkkoon liittämiseksi tarvittavan runkoputken rakentamisesta
aiheutuvat kustannukset;
- 4) välittömästi investointiin liittyvien maa-alueiden hankinnasta aiheutuvat kustannukset siltä
osin kuin ne eivät ylitä kymmentä prosenttia hankkeen hyväksyttävistä kokonaiskustannuk-
sista sekä raivaus- ja maanrakennustöistä aiheutuvat kustannukset;
- 5) valmistelu- ja suunnittelukustannukset siltä osin kuin ne eivät ylitä 20:tä prosenttia hank-
keen hyväksyttävistä kustannuksista;
- 6) investoinnin kohteena olleen omaisuuden käyttöönotosta ja käyttöönoton edellyttämästä
käyttöhenkilökunnan koulutuksesta aiheutuvat kustannukset;
- 7) investoinnin seurannasta aiheutuvat kustannukset enintään vuoden ajalta investoinnin koh-
teena olleen omaisuuden käyttöönotosta, jos se on perusteltua hankkeeseen liittyvien erityis-
piirteiden vuoksi tai muusta erityisestä syystä.

Energiainvestointihankkeen hyväksyttäviä kustannuksia eivät ole tuen saajan maksamat palkat, yleiskustannukset, edustusmenot, korot ja muut rahoituskustannukset, muut kuin 3 kohdassa tarkoi-
tetut liittymismaksut, valtion maksuperustelakiin (150/1992) perustuvat maksut (esim. ympäristölu-
vasta perittävä maksu), kustannusvaraukset, tuen saajan matkakustannukset eivätkä tuen saajan
osana tavaroiden tai palvelujen hankintahintaa maksamat arvonlisäverot, vaikka ne liittyisivät välil-
lisesti tai välittömästi kohdissa 1-7 tarkoitettuihin hyväksyttäviin kustannuksiin. Arvonlisäveron
osuus voidaan kuitenkin tietyin edellytyksin hyväksyä kustannukseksi. Kustannukset voidaan hy-
väksyä arvonlisäverot sisältävien hankintahintojen mukaisina, jos rahoituksen saaja ei ole arvonli-
säverovelvollinen. Lisäksi kustannukset voidaan hyväksyä arvonlisäverot sisältävien hankintahinto-
jen mukaisina myös, jos ne liittyvät arvonlisäverottomaan toimintaan ja tavaroiden tai palvelujen
hankintaan sisältyvä arvonlisävero jää tuen saajan lopulliseksi kustannukseksi.

Tukiohjelman ensisijaisena tarkoituksena on tukea investointeja ja siten tuki kohdistetaan ensi sijassa investointikustannuksiin eli koneisiin ja laitteisiin sekä rakennuksiin. Tukimäärää harkittaessa voidaan kuitenkin ottaa huomioon investoinnin vaatimat kustannukset kokonaisuudessaan.

6.1.1 Energiainvestointihankkeen rahoittaminen leasingilla tai osamaksulla taikka toteuttaminen energiatehokkuutta koskevan sopimuksen avulla

Jos hankittava käyttöomaisuus hankitaan leasingilla, osamaksulla tai vastaavalla tavalla taikka hanke toteutetaan energiatehokkuutta koskevan sopimuksen¹⁸ avulla, menoina voidaan hyväksyä enintään hankinnan ostohintaa vastaavat kustannukset, mutta ei hallinto-, rahoitus-, vakuutus-, korjaus-, huolto- eikä muita vastaavia kustannuksia.

6.2 Energiainfrastruktuurihankkeen hyväksyttävät kustannukset

Energiainfrastruktuurihankkeessa voidaan hyväksyä seuraavat määrältään kohtuulliset kustannukset:

- 1) siirto- ja jakeluverkkoon ja kaukolämmitysjärjestelmään kuuluvien komponenttien, koneiden, laitteiden ja tietojärjestelmien hankinnasta ja asennuksesta aiheutuvat kustannukset;
- 2) rakennusten kustannukset;
- 3) rakennusteknisistä töistä ja rakennustöiden valvonnasta aiheutuvat kustannukset;
- 4) välittömästi investointiin liittyvien maa-alueiden tai niiden käyttöoikeuden hankinnasta aiheutuvat kustannukset siltä osin kuin ne eivät ylitä kymmentä prosenttia hankkeen hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista sekä raivaus- ja maanrakennustöistä aiheutuvat kustannukset;
- 5) valmistelu- ja suunnittelukustannukset siltä osin kuin ne eivät ylitä 20:tä prosenttia hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista;
- 6) investoinnin kohteena olleen omaisuuden käyttöönotosta ja käyttöönoton edellyttämästä käyttöhenkilökunnan koulutuksesta aiheutuvat kustannukset;
- 7) investoinnin seurannasta aiheutuvat kustannukset enintään vuoden ajalta investoinnin kohteena olleen omaisuuden käyttöönotosta, jos se on perusteltua hankkeeseen liittyvien erityispiirteiden vuoksi tai muusta erityisestä syystä.

Energiainfrastruktuurihankkeen hyväksyttäviä kustannuksia eivät ole tuen saajan maksamat palkat, yleiskustannukset, edustusmenot, korot ja muut rahoituskustannukset, valtion maksuperustelakiin (150/1992) perustuvat maksut, kustannusvaraukset, tuen saajan matkakustannukset eivätkä tuen saajan osana tavaroiden tai palvelujen hankintahintaa maksamat arvonlisäverot, vaikka ne liittyisivät välillisesti tai välittömästi 1-7 kohdissa tarkoitettuihin hyväksyttäviin kustannuksiin. Arvonlisävero voidaan kuitenkin tietyin edellytyksin hyväksyä kustannukseksi. Kustannukset voidaan hyväksyä arvonlisäverot sisältävien hankintahintojen mukaisina, jos rahoituksen saaja ei ole arvonlisäverovelvollinen. Lisäksi kustannukset voidaan hyväksyä arvonlisäverot sisältävien hankintahintojen mukaisina myös, jos ne liittyvät arvonlisäverottomaan toimintaan ja tavaroiden tai palvelujen hankintaan sisältyvä arvonlisävero jää tuen saajan lopulliseksi kustannukseksi.

¹⁸ Energiatehokkuutta koskevalla sopimuksella tarkoitetaan edunsaajan ja energian tuotannon tai käytön tehostamista edistävän toimenpiteen toteuttajan välistä sopimusta, jossa edunsaaja maksaa toimenpiteen toteuttajalle korvauksen sovitun energiansäästö tavoitteen mukaisesti.

6.2.1 Energiainfrastruktuurihankkeen rahoittaminen leasingilla tai osamaksulla

Jos hankittava käyttöomaisuus hankitaan leasingilla, osamaksulla tai vastaavalla tavalla, menoina voidaan hyväksyä enintään hankinnan ostohintaa vastaavat kustannukset, mutta ei hallinto-, rahoitus-, vakuutus-, korjaus-, huolto- eikä muita vastaavia kustannuksia.

6.3 Hankinnat tuen saajaan etuyhteydessä olevalta taholta

Tuen saajaan etuyhteydessä olevalta taholta tehtyjen hankintojen kustannukset voidaan hyväksyä vain siltä osin kuin tuen saaja osoittaa kustannusten vastaavan omakustannehintaa. Liiketoimen osapuolet ovat etuyhteydessä toisiinsa, jos toinen pystyy käyttämään toiseen nähden määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa sen taloutta ja liiketoimintaa koskevassa päätöksenteossa taikka kolmannella osapuolella on yksin tai yhdessä lähipiirinsä kanssa määräysvalta liiketoimen molemmissa osapuolissa.

7 Tuen hakeminen ja aikataulu

Ensimmäisen hakukierroksen osalta hakemus on toimitettava **viimeistään 4.3.2022**.

Tukea haetaan Business Finlandin sähköisen järjestelmän kautta. Rahoitushakemus jätetään Business Finlandin [Asiointipalvelussa](#).

Rahoitusta haetaan **energiatuki** -hakemuksella. Hakemuksen kohdassa RRF – Suomen kestävä kasvun ohjelma valitaan hakutunnus **RRF – Energiainvestointituki**. Hakemukseen liitetään erillinen RRF-tukihakemuslomake sekä tukihakemuslomakkeessa ja ohjeissa mainitut liitteet. Hakemuslomake ja sen liitteet toimitetaan suomeksi tai ruotsiksi. Muuta kuin ohjeissa pyydettyä aineistoa ei tule toimittaa.

Hakua koskeva infotilaisuus järjestetään **14.1.2022 klo 13-14**.

Tukihakemukset käsitellään työ- ja elinkeinoministeriössä. Tukipäätösten aikataulu riippuu hakemusten määrästä ja käsittelytarpeesta. Tavoitteena on, että ensimmäiset tukipäätökset tehdään keväällä 2022.

7.1 Hakemuksessa vaadittavat tiedot

Tuen hakijan on esitettävä asian arvioimiseksi ja ratkaisemiseksi tarvittavat tiedot.

Tukihakemuksesta ja sen liitteistä tulee ilmetä ainakin seuraavat tiedot:

- 1) hakijan virallinen nimi, osoite, sähköpostiosoite, yritys- ja yhteisötunnus sekä yrityksen koko;
- 2) hankkeen ensisijainen kohde¹⁹;
- 3) kuvaus hankkeesta ja sen toteuttamissuunnitelma ja -aikataulu²⁰;
- 4) arvio hankkeen energiataloudellisista vaikutuksista, kasvihuonekaasupäästövaikutuksista ja muista merkityksellisistä ympäristövaikutuksista sekä työllisyysvaikutuksista ja muista vaikutuksista;
- 5) hankkeen eritelty kustannusarvio;

¹⁹ ks. kohta Tuettavat hankkeet

²⁰ Hankekuvauksessa tulisi olla tietoa esimerkiksi uusiutuvan energian tuotantokapasiteetista ja teollisuuden energiaprosessin sähköistämistä koskevien hankkeiden osalta muun muassa tietoa primäärienergian säästöstä.

- 6) hankkeen rahoitussuunnitelma;
- 7) vähimmäistukimäärä, joka arvioidaan tarvittavan hankkeen käynnistämiseen, ja tätä koskevat perustelut;
- 8) hankkeen kannattavuuslaskelma ilman tukea ja tuki mukaan laskien²¹;
- 9) selvitys hankkeeseen haetuista ja myönnettyistä muista julkisista tuista mukaan lukien Euroopan unionin myöntämät tuet;
- 10) selvitys siitä, että ei merkittävää haittaa -periaate toteutuu hankkeessa²². Tuen hakijalta voidaan edellyttää kolmannen osapuolen arviota periaatteen täyttymisestä hankkeessa.

Jos kyseessä on uutta teknologiaa hyödyntävä hanke, tulee hakemuksessa ja sen liitteissä selvittää teknologian uutuusarvo ja riskit sekä siihen liittyvät hyödyntämismahdollisuudet ja siitä aiheutuvat lisäkustannukset vastaavaa tavanomaista teknologiaa hyödyntävään hankkeeseen verrattuna. Uudella teknologialla tarkoitetaan sellaisia uudenlaisia ratkaisuja, joita ei ole Suomessa laajasti kokeiltu. Tyypillisesti kyse on ensimmäisestä tai ensimmäisistä demonstraatiolaitoksista. Uuden teknologian hankkeista voidaan liittää kolmannen osapuolen arvio teknologian uutuusarvosta.

Jos kyseessä on hanke, joka sisältää useita hankemuotoja, tulee hakemuksessa ja sen liitteissä eritellä kustannukset eri hankemuodoille (P1C1I1, P1C1I2, P1C2I1, P1C2I2).

Päästökauppajärjestelmään kuuluviin laitoksiin kohdistuvat vaatimukset

Päästökauppajärjestelmään kuuluvien laitosten osalta hakemuksessa ja sen liitteissä tulee antaa seuraavat tiedot

- 1) Laitostunnus EU:n komission riippumattomassa tapahtumalokissa (EUTL) perustuen [komission asetuksen \(EU\) 389/2013](#) artiklaan 5.
- 2) Arvioitu kasvihuonekaasupäästöjen määrä tuoteyksikköä kohti suhteessa vertailuarvoihin rahoitettavan investoinnin käyttöönoton jälkeen.

Mikäli laitostunnusta ei tukea haettaessa vielä ole, tulee hakijan antaa tiedot suunnitelmasta hankkia tunnus.

Hakemuksessa tulee kuvata laskennan tapa ja perusteet koskien arvioitua kasvihuonekaasupäästöjen määrää tuoteyksikköä kohden. Laskentatavan tulee olla johdonmukainen maksutta jaettava päästöoikeuksia koskevan tarkkailumenetelmäsuunnitelman (MMP) kanssa. Laskentatapa perustuu päästökaupan piiriin kuuluvan prosessin tuottamien päästöjen laskentaan. Laskentaan liittyviä ohjeita on saatavissa [energiaviraston internetsivustolta](#) ja [komission delegoidusta asetuksesta \(EU\) 2019/331](#) koskien päästöoikeuksien yhdenmukaistettua maksutta tapahtuvaa jakoa koskevien unionin laajuisten siirtymäsäännösten määrittämisestä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY 10 a artiklan mukaisesti.

²¹ Kannattavuuslaskelmasta tulee käydä ilmi alkuperätakuuseen ja päästökauppaan liittyvät tulot.

²² ks. kohta Ei merkittävää haittaa -periaatteen mukaisuuden osoittaminen

8 Hakemusten käsittely ja tuen myöntäminen

Työ- ja elinkeinoministeriö päättää tuen myöntämisestä.

Tuen myöntäminen perustuu investointityyppikohtaisesti tehtävään hakemusten vertailuun. Kokonaisuarkinnassa arvioidaan investointien vaikuttavuus Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Erityisesti vertailussa tarkastellaan hankkeiden energia- ja päästövaikutuksia, kustannustehokkuutta, toteutettavuutta, hankkeisiin sisältyvän teknologian uutuusarvoa, teknologian tai hankkeen monistettavuutta sekä hankkeiden muita vaikutuksia.

Alkuperätakuiden markkina-arvo otetaan hallinnollisesti huomioon tuen tasossa.

Tukipäätösten aikataulu riippuu hakemusten määrästä ja käsittelytarpeesta.

9 Tukipäätöksen muuttaminen

Tuen myöntäjä voi tuen saajan hakemuksesta erityisestä syystä muuttaa tukipäätöksessä määriteltyä tuen käyttötarkoitusta tai ehtoja. Tukipäätöstä ei ole mahdollista muuttaa muiden kuin edellä mainittujen kohtien osalta.

10 Tuen maksatuksen hakeminen ja maksaminen

10.1 Maksatushakemus ja siihen sisällytettävät tiedot ja selvitykset

Tuki maksetaan hakemuksesta (maksatushakemus) jälkikäteen hankkeen edistymisen ja toteutuneiden, maksettujen kustannusten perusteella. Hankkeeseen myönnetyn tuen voi hakea maksuun yhdessä tai useammassa erässä.

Tuen saajan on jokaisen maksatushakemuksen yhteydessä esittävä lausunto hankkeen edistymisestä sekä luotettava selvitys hankkeen siihen mennessä toteutuneista ja maksetuista kustannuksista.

Tuen ensimmäisen erän maksatushakemuksessa tai haettaessa tuki maksuun yhdessä erässä tulee lisäksi esittää selvitys hankkeen kokonaisrahoituksesta.

Hakemus viimeisen maksuerän maksamiseksi ja sen liitteenä lopputilitys tulee toimittaa tuen myöntäjälle neljän kuukauden kuluessa siitä, kun hankkeen tulee tukipäätöksen mukaan olla saatettu päätökseen. Viimeisen erän maksatushakemuksessa tulee antaa selvitys koko hankkeen toteutuneista kustannuksista. Erityisestä syystä tuen myöntäjä voi myöntää jatkoaikaa viimeisen erän maksatushakemuksen toimittamista varten, jos tätä koskeva hakemus toimitetaan ennen määräajan päättymistä.

Tilintarkastajan on viimeisen erän maksatushakemuksen yhteydessä annettava tilintarkastajan raportti havainnoistaan, jotka koskevat hankkeelle tilitettyjä kustannuksia koko projektin kestoajalta²³.

Rahoitettavien hankkeiden raportointivelvoitteita voidaan myöhemmin tarkentaa.

²³ Jos ostolaskujen lukumäärä hankkeessa on enintään viisi, tuen myöntäjä voi hyväksyä vaihtoehtona tilintarkastajan raportille, että hakija liittää tilitykseen kopion ostolaskuista ja maksutositteet, joista ilmenee, että laskut on maksettu.

10.2 Tuen maksaminen

Investointihankkeeseen myönnetyn tuen ensimmäinen maksuerä voidaan maksaa, kun tuen saaja on tehnyt sitovan päälaitetilauksen ja aloittanut rakentamisen sekä kustannuksista vähintään 20 % on maksettu. Tuen saajalla on siten harkintavaltaa sen suhteen, miten myönnetty tuki jaetaan erillisiin maksatuseriin.

Tuen viimeinen erä voidaan maksaa, kun hanke on valmistunut ja tuen kohteena oleva omaisuus on vakuutettu vahingon varalta sekä viimeisen erän maksatushakemus ja lopputilitys hyväksytty. Viimeisen maksuerän tulee kuitenkin olla vähintään 20 % myönnetystä tuesta. Viimeistä maksuerää koskevassa maksatuspäätöksessä vahvistetaan tuen lopullinen määrä. Jos toteutuneet hyväksyttävät kustannukset ovat pienemmät kuin niiden tukipäätöksessä hyväksytty määrä on, lopullisen tuen suuruus on tukiprosentin mukainen osuus toteutuneista hyväksyttävistä kustannuksista.

Tuen maksatus keskeytetään, jos tuen saaja ei ole noudattanut komission aikaisempaa päätöstä sääntöjenvastaisen valtiontuen takaisinperinnästä.

11 Tuensaajan velvollisuudet

Velvollisuus noudattaa ei merkittävää haittaa -periaatetta

Tuen saajalla on velvollisuus noudattaa ei merkittävää haittaa –periaatetta hankkeen valmistelun ja toiminnan ajan.

Omaisuuksien käyttö- ja luovutusrajoitusehdot

Tuen kohteena ollutta omaisuutta tulee käyttää tukipäätöksessä määrättyyn tarkoitukseen viiden vuoden ajan tukipäätöksessä määrätystä ajankohdasta eikä omaisuutta saa kyseisenä aikana luovuttaa toiselle eikä siirtää toisen omistukseen tai hallintaan. Omistusoikeuden saa kuitenkin siirtää määräaikaaisesti rahoitusyhtiölle tai vastaavalle, jos omaisuuden käyttö- ja hallintaoikeus säilyvät tuen saajalla.

Erityisestä syystä tuen myöntäjä voi hakemuksesta myöntää poikkeuksen edellä mainituista käyttö- ja luovutusrajoituksista.

Tuen saajan selvitys- ja ilmoitusvelvollisuus

Tuen saajan on viimeistään 30.6.2026 toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle ilmoitus hankkeen valmistumisesta²⁴. Työ- ja elinkeinoministeriö ohjeistaa tuen saajia ilmoituksen sisällöstä.

Tuen saajan on toimitettava kahden vuoden kuluessa viimeisen tukierän maksamisesta tuen myöntäjälle selvitys hankkeen energiataloudellisista vaikutuksista, kasvihuonekaasupäästövaikutuksista ja muista merkityksellisistä ympäristövaikutuksista sekä työllisyysvaikutuksista ja muista vaikutuksista.

Tuen saajan on ilmoitettava tuen myöntäjälle käyttö- tai luovutusrajoituksen noudattamiseen tai omaisuuden käyttöön tukipäätöksessä määrättyyn tarkoitukseen vaikuttavasta olosuhteiden muutoksesta välittömästi tapahtuman jälkeen, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluttua.

²⁴ Ilmoitusta ei tarvitse toimittaa, jos tuen saaja on toimittanut hakemuksen viimeisen maksuerän maksamiseksi ennen 30.6.2026.

- Tuen myöntäjä voi erityisestä syystä tuen saajan hakemuksesta²⁵ antaa ennakkotiedon siitä, edellyttääkö olosuhteiden muutos valtionavustuslaissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin ryhtymistä ja onko käyttö- ja luovutusrajoituksista mahdollista myöntää poikkeus.

Kirjanpitovelvollisuus

Tuen saajan tulee pitää hankkeesta projektikirjanpitoa osana kirjanpitolain mukaista kirjanpitoaan erillisellä kustannuspaikalla tai tilillä taikka muulla tavalla siten, että tuen käytön valvonta on vaikeudetta mahdollista.

Kirjanpito- ja muun aineiston säilyttäminen

Tuen saajan on säilytettävä kaikki hankkeeseen liittyvä kirjanpitoaineisto ja muu aineisto ainakin vuoden 2032 loppuun saakka, jotta tuen käytön valvonta on mahdollista.

²⁵ Ennakkotietoa koskevassa hakemuksessa tulee esittää asian arvioimiseksi ja ratkaisemiseksi tarvittava selvitys, ja sitä voi hakea aikaisintaan kolme kuukautta ennen kuin olosuhteiden muutos on tarkoitus toteuttaa.